

Odešla docentka Jaroslava Vašutová

145

Čím intenzivněji plamen hoří, svítí a hřeje, tím dříve zhasne. Plamen života docentky Jaroslavy Vašutové, Ph.D., zhasl 13. března 2014, nedlouho po jejích 64. narozeninách. Jaroslava Vašutová zemřela po krátké, těžké nemoci. Její odchod nás všechny, její kolegy a přátele z Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání Pedagogické fakulty UK, zaskočil. Na svém posledním pracovišti působila téměř 17 let a zanechala zde významnou odbornou i lidskou stopu.

Jaroslava Vašutová studovala v letech 1971–1975 na Pedagogické fakultě UK obor učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů, aprobace chemie – základy zemědělské výroby. Po ukončení studia působila jako učitelka základní školy, od roku 1979 postupně jako odborný pracovník v Ústavu cyklických průprav při Vysoké škole ekonomické v Praze, která organizovala školení v oblasti vysokoškolské pedagogiky a vysokoškolského managementu pro akademické funkcionáře vysokých škol v ČSR, a jako výzkumný pracovník v Ústavu rozvoje vysokých škol, kde působila v oddělení vysokoškolské didaktiky pod vedením Jiřího Kotáska. Jeho osobnost významně ovlivnila celý její další odborný rozvoj. V Ústavu rozvoje vysokých škol se Jaroslava Vašutová věnovala intenzivně studiu vysokoškolské problematiky, participovala na koncipování kurzů vysokoškolské pedagogiky pro začínající vysokoškolské učitele, na jejich experimentálním ověřování a evaluaci a na tvorbě studijních textů pro tyto kurzy. V roce 1983 složila rigorózní zkoušku v oboru teorie výuky chemie.

V roce 1990 začala pracovat na výzvu Jiřího Kotáska, prvního porevolučního děkana, na Pedagogické fakultě UK – nejprve jako odborná asistentka na katedře pedagogiky, kde vyučovala obecnou didaktiku, srovnávací pedagogiku a metodologii pedagogiky. Koncipovala a vedla klinický semestr pro oborové studium pedagogiky. Zásadním způsobem přispěla ke koncepci a zavedení modulového studia učitelství. Zároveň se neustále zabývala problematikou vysokoškolské pedagogiky, která se postupně stala jednou z dominant v její odborné specializaci a vyústila v téma doktorské disertace „Proměny vysokého školství a profese vysokoškolského učitele“. Titul Ph.D. v oboru pedagogika získala v roce 1994. O deset let později se v tomto oboru habilitovala na své domovské fakultě.

Z důvodu svého rostoucího zájmu o vědeckovýzkumnou činnost využila v roce 1997 nabídky ředitele Ústavu výzkumu a rozvoje školství a přešla v rámci fakulty na toto pracoviště (nyní Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání). V letech 1998–2010 působila v Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání jako zástupkyně ředitelky. Výzkumně

146 se soustředila především na profesi učitele, vzdělavatele učitelů a na teorii a praxi vysokoškolské výuky; věnovala se také vývojovým projektům inovativních vzdělávacích programů (v rámci programů doplňujícího pedagogického studia, školského managementu, pedagogického vzdělávání vysokoškolských učitelů, pedagogického vzdělávání učitelů vyšších odborných škol). Podíl Jaroslavy Vašutové na přípravě budoucích učitelů, výzkumu učitelství a rozvoji vysokoškolské pedagogiky se výrazně zapsal do odborné pedagogické komunity. V tomto ohledu jí bude velice chybět.

Pro Jaroslavu Vašutovou byla charakteristická intenzivní pedagogická činnost. Za dobu své působnosti na Pedagogické fakultě UK vyučovala v přípravném a dalším vzdělávání učitelů, ve vzdělávání pracovníků center dalšího vzdělávání učitelů, v dalším vzdělávání vysokoškolských učitelů, v navazujícím magisterském a doktorském studiu. Přednášela obecnou didaktiku v doplňkovém postgraduálním studiu a speciální témata v bakalářském studiu školského managementu.

Docentka Jaroslava Vašutová byla vynikajícím a studenty oceňovaným pedagogem, pečlivou a zodpovědnou školitelkou a konzultantkou doktorandů oboru Pedagogika, mezi nimiž vychovala řadu pokračovatelů; garantovala také Úvodní teoreticko-metodologický kurz pedagogiky, určený doktorandům. Vysoce oceňován byl její kurz vysokoškolské pedagogiky, který absolvovaly desítky doktorandů a začínajících vysokoškolských učitelů.

Bohatá byla rovněž její výzkumná a vývojová činnost. Byla koordinátorkou několika projektů – *Zkvalitňování pedagogicko-psychologické přípravy budoucích učitelů*, *Inovace doktorského předmětu Vysokoškolská pedagogika*, *Zavedení modulového graduačního modelu studia na Pedagogické fakultě UK* a *Profesionální rozvoj vzdělavatelů učitelů* a spoluřešitelkou dílčích úkolů řady českých projektů a několika projektů mezinárodních.

Jaroslava Vašutová také patřila k prvnímu řešitelskému týmu projektu Centrum základního výzkumu školního vzdělávání, z jehož činnosti vzešel i časopis *Orbis schoolae*, v němž působila jako členka redakční rady.

Významné byly i další odborné aktivity Jaroslavy Vašutové. V letech 1994–1997 byla členkou redakční rady časopisu *Alma mater*, od roku 2000 členkou České pedagogické společnosti a od roku 2001 členkou České asociace pedagogického výzkumu; v letech 2007–2009 byla členkou Vědecké rady PedF UK; působila rovněž jako místopředsedkyně Oborové rady pedagogiky na PedF UK a členka Oborové rady pro vzdělávání v chemii na PřF UK.

Její koncept profesních kompetencí se stal základem profesního standardu učitele na Slovensku, které měla velice ráda. Spolupracovala se slovenskými univerzitami, zejména v Trnavě a Banské Bystrici, na něž byla často zvána. Její profesní rádius zahrнул i spolupráci s českými a moravskými univerzitami, zejména Univerzitou Palackého v Olomouci a Mendelovou univerzitou v Brně, ale také s dalšími fakultami naší almy mater.

Jaroslava Vašutová je autorkou, spoluautorkou a editorkou několika monografií a autorkou řady studií v odborných recenzovaných časopisech, které jsou čteně cito-

vány a dosáhly i zahraničního uznání. Publikovala v odborných časopisech *Alma mater*, *Aula*, *Pedagogika*, *Pedagogická orientace*, *Pedagogická revue*, *Academia*, *Higher Education in Europe* nebo v řadě *TNTEE Publications*, dále ve vydavatelstvích UK PedF, ÚIV a Paido Brno.

Jarka Vašutová byla pro všechny své kolegy milou spolupracovnicí, šířila pozitivní a progresivní odborné přístupy, dobrou náladu a radost. Osobní vztahy spolupracovníků k ní byly více než srdečné, dá se říci až rodinné. Měla velký smysl pro mezilidské vztahy i obyčejná lidská trápení. Byla vnímavým a citlivým člověkem.

Je těžké přijmout skutečnost, že Jarka již nikdy nevstoupí do naší společné místnosti a nebudeme spolu probírat své každodenní starosti a radosti i zajímavá odborná témata. Milá Jarko, zůstalo tu po tobě prázdno, které nikdo nedokáže zaplnit.

Věra Ježková
vera.jezkova@pedf.cuni.cz